

Pozdrav iz domovine

našim vojakom na bojišču.

Dragi fantje in moške!

Danes, ko to pišemo, je 28. januar leta 1916.

Ravno poldruugo leto svetovne vojske! — Kaj ne, nismo mislili, da bo ta krvava igra toliko časa trajala!

Pa ni čudno! Sovražnikov je toliko okoli nas, da se jih ni mogoče otresti kar mahoma. Kakor sršeni so se zagnali v nas. Saj je le čudno, da se jih še tako dobro otrešamo, da sploh zmagujemo in tako hitro prodiramo.

Četudi se dolgo vleče, — z uspehi vojske, hvala Bogu, smemo pač zadovoljni biti. In to je ravno, kar nam daje pogum, kar nam jači voljo, da vstrajamo do konca, do popolne zmage! . . .

Seveda pa Vi, dragi vojaki, ki ste tam sredi boja, tam po strelskih jarkih, po širnih ravninah, globokih dolinah in strmih višinah, Vam ni zameriti, če težko čakate konca, da bi se mogli zopet vrniti na svoj ljubi dom. Pogumni ste, da vas svet občuduje, — ali želeli bi si vendar, da bi že mogli odložiti puško in bajonet, pa zopet prijeti za plug, za koso, za lopato ali za kako drugo orodje, ali pa tudi za pero — karkoli ste že prej v mirnem času delali in sukali in želite po vojski zopet sukati. Temu ali onemu že zmanjkuje potrpežljivosti, jezi se nad seboj in nad vsem svetom, morebiti tudi nad Bogom samim . . .

Razumemo, dragi prijatelji, razumemo Vaše težave. Čutimo z Vami; naše misli in naša srca so pri Vas, ki se vojskujete za nas. Zato Vas bi radi vsaj v duhu obiskali in Vam, če mogoče, Vaše stanje malo polajšali . . .

Dragi rojaki — slovenski vojaki, raztreseni tam po vseh bojiščih, ki nosite vso težo vojske, tale »Pozdrav iz domovine« Vas želi najti, da Vas pozdravi, Vas obišče, Vas razveseli, z Vami malo pokramlja in Vas potrdi v potrpežljivosti in vstrajnosti do konca.

* * *

Res nepričakovano dolgo se vojska vleče. Poldruugo leto že! In vendar je hitro minulo. Dokler kaka stvar traja, se nam zdi, da je dolga. Ko pa mine, se nam pa zdi, da je minula hitro. »Kratko je in

majhno vse, kar mine s časom,« pravi modri Tomaž Kempčan. Dolga je samo večnost. Ta pa ta! — Na zemlji, četudi počasi tečejo ure, pa le tečejo; kazalec na uri se pomika vedno naprej. Vsega je enkrat konec; in vojske bo tudi. Samo v večnosti nimajo nobene ure in nobene kazalca; tam se vekomaj nič ne premakne . . . Če je tam hudo, je res hudo, zato ker ne mine — nikoli. Tam ni nobenega upanja, da bo kdaj bolje; in to je ravno pekkel! — Na zemlji pa mine vse. In če je še tako hudo, se človek le vedno lahko tolaži: E, saj vekomaj ne bo trajalo!

Sicer pa Vi, kakor se bere in sliši od vseh strani, čudovito dobro prenašate vojne težave. Skoro bi ne mogli verjeti, kaj človek vse prenese. In vendar, kakor skušnja kaže, kadar mora, prenese vse! Velike zasluge boste imeli, vrli brambovci, za domovino, velike zasluge! Hvaležna Vam bo, dokler boste živeli.

Mi Vam pa želimo še to, da bi imeli zasluge tudi za domovino — nebeško! In boste jih imeli; da, imeli jih boste, če boste le vse težave pretrpeli v duhu krščanskem, duhu potrpežljivosti in pa v milosti božji.

Zato pa nikar se preveč ne jeziti, prijatelj, nikar, — četudi ti je morda hudo, zelo hudo! Ko bi jeza in nevolja in nepotrpežljivost že kaj pomagala, da bi si človek ž njo trpljenje malo olajšal! Ali kaj, ko ne pomaga nič! V stvari, ki se nič prenarediti ne dajo, je najbolje, če se človek kolikor mogoče mirno vda. Z nepotrpežljivostjo in jezo si človek trpljenje le množi; z vdanostjo si ga manjša in lajša. Obenem pa si nabira zakladov, ki jih bo enkrat nad vse vesel.

Posebno pa se nikar ne hudovati nad Bogom, četudi trpiš! Ne misli, prijatelj, da je Bog Tvoj sovražnik. Če Te skuša v ognju trpljenja. Ne, ne, dragi moj, to bi bila velika zmota! Ravno narobe je res. Vsi prijatelji božji so na zemlji veliko trpeli. On sam pa je nosil najtežji križ. Križani Zveličar — ta naj Ti bo v tvojem trpljenju pred očmi! Poslušaj, kako prijazno Te On nagovarja in osrčuje:

Sin, ne poderó naj te težave, ki jih nosiš zaradi mene, in ne zmagajo naj te

bridkosti, temveč, naj pride karkoli, moja obljuba naj te krepča in tolaži. Jaz sem dovolj močan, da ti povrnem nad vso mero. Ne boš se tukaj dolgo trudil in ne boš vekomaj trpel težave. Malo počakaj in videl boš kmalu konec vsega hudega. Pride ura, ko bo ponehal ves trud in nemir. Pride mir nekega dne, ki je znan Gospodu; in ne bo več ne dneva ne noči, ampak večna luč, nepopisna svetloba, trden mir in varen počitek. O, ko bi ti videl večne vence svetnikov; v kaki slavi se radujejo zdaj tisti, ki jih je svet zaničeval in jih ni štel za vredne, da žive! Dvigni torej svoje oči proti nebesom! Glej, jaz in vsi moji svetniki z menoj, ki so imeli v tem življenju hude boje, se zdaj veselijo, zdaj počivajo in bodo z menoj v kraljestvu Očetovem brez konca kraljevali.

Zato, prijatelj predragi, kdorkoli si, vztrajaj irno, udano, pogumno! Skrbi, da boš vedno v milosti in prijaznosti božji! Če ne moreš veliko moliti, daruj večkrat svoje trpljenje Bogu! Imel boš čast pred svetom in venec zmagoslavni pri Bogu!

Kako je z vojsko?

Kratek in resničen odgovor: Za nas povsod ugodno. Na severni fronti so Rusi z novim letom zastavili ob bukovinski in vzhodnogališki meji vse sile, da bi predrli našo črto. V dveh silovitih bitkah so že napadli, a vselej so bili vrženi nazaj, za povrh so jim naši tupatam celo iztrgali nekaj utrjenih postojank. Uradno poročilo pohvalno omenja, kako so se vsa plemena, vsi rodovi monarhije brez izjeme odlikovali v teh velikanskih bojih. — Da je ententa morala pustiti Dardanele, kjer so jo nasmodili z avstrijskimi možnarji tudi naši slovenski fantje, vam je gotovo znano. Nato je romala pred Solun in zasedla tudi druga važnejša grška opirališča. Grki so v zelo težkem položaju. Četverosporazum jih hoče na vsak način spraviti v vojsko na svojo stran. Zato izkuša uprizoriti s pomočjo Venizelosa upor proti kralju in njegovi stranki, ki hoče ostati za vsako ceno nevtralen, da obvaruje svoje ljudstvo še hujše nesreče.

Kako ententa »ščiti male narode,« s čimer se posebno Angleži tako radi baha, nam je zgled Srbija in zdaj Črna gora. Med našimi sovražniki je bilo splošno prepričanje, da je Črna gora nepremagljiva naravna trdnjava. Kar se raznese kot blisk dne 9. januarja, da je padel Lovčen in par dni za tem, da se je Črna gora udala in prosila za mir. To je bil krik v taboru entente, posebno v Italiji. Lahki so se morali otepati na tri strani, po nas, ker je šlo z Lovčenom njih »mare nostro« (»naše mor-

je«) po vodi, po Črnigori in Nikici, zakaj so se udali, pa po svojih zaveznikih, ki dolže Italijo, da je tega kriva v prvi vrsti ona, ker ni poslala Črnigori ob pravem času pomoči. Da to ni bilo mogoče, za to so skrbeli naši podmorski čolni in junaška straža na Adriji, zlasti v Boki Kotorski. Črnogorci odlagajo orožje. Dne 25. januarja so v »Grand-hotelu« na Cetinju naši in črnogorski delegati podpisali določila o položitvi orožja in začasni upravi Črne gore.

Naši so med tem že zasedli Skader, pristanišče Bar, Dulčinj in Sv. Ivan Medunski. Lahki so vsi zbegani zaradi Albanije. Baje bodo odpoklicali iz nje vse svoje čete in se omejili le na obrambo Valone.

Črnohorska kraljeva rodbina se je razen princa Mirka umaknila preko Rima na Francosko. Nikiti bolj ugaja v Lyonu kakor v Rimu. Princ Mirko se še noče udati. Ententa dela na to, da bi Nikita imenoval za prestolonaslednika njega in ne Danila, ki ima nemško kneginjo za ženo.

— Na nemško-francoski fronti ni posebnih izprememb. Zastonj so vsi napori Francozov in Angležev, da bi predrli nemško črto.

— Najbolj pa nas zanima laško bojišče, saj vas je tu večina naših mož in fantov. Ob kratkem povedano: Lah je po osmih mesecih vojne tam, kjer je bil.

Štiri velike izgubljene bitke, na vse povrh pa ta sramota! Kako jim trda prede, je najboljši dokaz to, da je vrhovni poveljnik Cadorna odločno proti temu, da bi še na kako drugo bojišče poslal večje čete, kakor to zahteva ententa. Zadnji teden so naši v hudih bojih pri Oslavju, kjer hoče menda Lah na vsak način prodreti, iztrgali sovražniku zopet več postojank in zajeli okrog 1200 ujetnikov. Vsi ti so torej prišli celo do — Ljubljane. Tudi na koroški in tirolski fronti se polentarju ne godi boljše. Hvala vam, dragi junaki! Vi ste kakor neprodiren zid, preko katerega verolomni izdajalec ne pride nikdar na našo prelepo zemljo! Mi doma molimo in delamo za vas, da bi skoraj pognali sovražnika tja, kamor spada in tako kmalu praznovali slavno končno zmago, ki nam vsem prinese blaženi mir!

Doma in po svetu.

Rop — ogenj — nesreča. Nedaleč od Cerknega na Goriškem je jelo ponoči od 15. na 16. januarja goreti. Ogenj je uničil hišo pri Bičku, ki stoji za trgom na samem. Na pomoč so prišli ljudje, pa tudi vojaštvo, ki pa ni moglo nič storiti, ker ni bilo vode. Ko je požar toliko ponehal, da so se mogli približati hiši, so vdrli vanjo skozi okna. V hiši ni bilo nikogar; postelje in omare,

sploh vse pohištvo pa ožgano in razmetano. Vse je mislilo, da so se domači kam rešili. Ko so pa proti jutru došli v zaprto klet, so našli ondi gospodinjo s šestimi otroki mrtvo na kupu krompirja, vse zadušene vsled dima. Rešiti so se hoteli pred roparjem, ki jim je hišo nad glavo zažgal! Vsa družina mrtva, vse gospodarstvo uničeno, mož pa pri vojaki! Hudodelstva dolžne nekega vojaškega delavca, a mu ne morejo nič dokazati.

Umrli je v Mariboru 19. januarja ondotni kanonik č. g. Jernej V o h. S pokojnim je izgubila lavantinska škofija vzornega duhovnika. — V Križu pri Kamniku so pokopali posestnika in gostilničarja Janeza O c e p e k. Rajni je bil več let župan občine Križ. P. v m.! — Umrli je 15. januarja v Škofji Loki gospa Marija H a f n e r, roj. Juvan, soproga mesarja in pos. g. Ant. Hafnerja. V Boh. Srednji vasi je umrla nadučiteljeva soproga A. Rihteršič. V Dragi, fara Sora, je umrl mladenič Fr. Svoljšak. Pokojni je bil blag in izvrsten mladenič. — Naš rojak I v a n S o l n c e, župnik v Št. Pavlu v Ameriki, je umrl tam 15. novembra 1915. V mašnika je bil posvečen v Ameriki leta 1884. Župnikoval je v Št. Pavlu v treh župnijah, v župniji sv. Mateja, sv. Neže, kjer je sezidal novo cerkev za 250.000 dolarjev in v župniji Marijinega Vnebovzetja. Pogreb je bil veličasten. Pogreba so se udeležili nadškof, trije škofje in 120 duhovnikov. Slovenski duhovnikotovariši so mu zapeli na grobu dve slovenski žalostinki. V svoji oporoki je volil za smleški veliki zvon 100 dolarjev in za smleške reveže 200 dolarjev.

Romunsko žito. Kakor se čuje, bodo prihodnji mesec posamezne dežele dobile del romunskega žita. Letina 1915 je dala Romuniji: 274.479 vagonov pšenice, 11.341 vagonov rži, 115.604 vagonov ječmena, 360.000 vagonov koruze in 65.297 vagonov ovsa. Nekaj tega žita je došlo na Kranjsko.

Smrt stotnika 17. pešpolka. Iz Judenburga poročajo: Dne 19. januarja je tu umrl stotnik 17. pešpolka G l a z e r. Bil je blaga duša ter med moštvom v pisarni, kjer je deloval, zelo priljubljen. Truplo so prepeľjali v Ljubljano.

Odlikovan je bil od vojaškega poveljstva v Gradcu zaradi požrtvovalnega in zvestega dušnopastirskega delovanja msgr. Anton Jaklič, superior tretjega armadnega zbora. Dobil je diplomo pohvalnega priznanja.

Kakšno je vreme doma? Gotovo posebno kmetski gospodarji na fronti pogosto tudi mislite, kakšno zimo imamo doma, kako bo z letino itd. Po večini vam je splošno znano, posebno, kateri ste na laški fronti, kako mlo zimo imamo letos. Sne-

ga še po planinskih krajih nimajo razen v visokih gorah. V takih krajih je zima brez snega kaj neugodna, ker ni mogoče spravljati lesa z gora in sena s planin brez velikih težav. Za ozimino žito bi bilo pač tudi najbolje, da bi bil zapadel sneg na zmrzlo zemljo. Zelo občutno je pomanjkanje ledu. Morda nas zima obišče kasneje, ker malokdaj popolnoma prizanese in rada kasneje nadomesti, kar preje zamudi.

Zdravstvene razmere so doma zelo ugodne. Nalezljivih bolezni, ki smo se jih bali v začetku vojne, ni skoraj nikjer več kakor sicer v mirnem času. Ljudstvo se skrbno ravna po zdravstvenih predpisih in se tako zavaruje pred nevarnostjo.

Ta mesec so odšli v vojno službo moške do 50. leta. — Vojna dolžnost je razširjena do 55. leta. Seveda se starejši letniki porabijo le za službo v etapnem ozemlju in zaledju. — Pretekli teden so bili klicani na nabor župani in občinski svetovalci, ki so bili doslej prosti vojaške službe.

Prestolonaslednik na fronti. Pred kratkim je obiskal laško fronto naš prestolonaslednik. Povsod je bil izredno zadovoljen in posebno pohvalno je omenjal, kako patrijotično in požrtvovalno je naše slovensko ljudstvo v vojnem ozemlju.

Padli so zadnji čas junaške smrti na italijanskem bojišču: nadp. Izidor Modic, profesor na ljubljanskem učiteljišču; Maks Mal s Pretrža pri Pečah; Franc Kaplan iz Strug; Franc Adamič iz Ambroža pri Robu (umrl v ljubljanski bolnišnici); Martin Jager z Brezovice; Anton Pogačnik iz Zvirč pri Tržiču; Anton Podlesnik iz Zdenške vasi; J. Puppis iz Dolenje Košane.

Vesela vrnitev. Zadnje dni so dospeli v Pulj častniki in moštvo junaške bojne ladje »Zenta«, ki so kmalu po začetku vojne prišli v črnohorsko ujetništvo.

Slovenski fantje na Lovčenu. Zavzeta Lovčena se je udeležilo tudi mnogo slovenskih vojakov. Kakor se poroča, sta bila med njimi tudi Franc Jenčič, računski podčastnik iz Loke pri Zidanem mostu in Franc Troham iz Trbovelj.

Najvišji vojak v naši armadi. Za najvišjega vojaka v naši armadi se smatra neki Dalmatinec iz Imotska, kateri je visok 2 metra 13 cm.

Koledar za februar.

1. Ignacij Antiohijski, škof, mučenik.
2. Svečnica. Stotnik Kornelij.
3. Blaž, šk. m.
4. Andrej Korzinski, šk. m.
5. Agata, d. m.
6. Nedelja. Doroteja, d. m.
7. Romuald, pušč.
8. Janez iz Mate, red.
9. Apolonija, d. m.
10. Školastika, opatinja.
11. Adolf, šk. m.
12. Evlaliya, d.
13. Nedelja. Benigen, m.
14. Valentin, šk. m.
15. Rajmund, sp.
16. Juli-

jana, d. m. 17. Donat, m. 18. Simeon, šk. m. 19. Konrad, šk. 20. Nedelja. Eleverij, šk. 21. Eleonora, d. 22. Sv. Petra stol v Antiohiji. 23. Peter Damiani, šk. 24. Prestopni dan. 25. Matija, ap. 26. Valburga, op. 27. Nedelja. Aleksander, šk. 28. Leander, sp. 29. Roman, op.

* * *

Stotnik Kornelij.

V tem mesecu ima med svetniki tudi vojaški stan znamenitega zastopnika, stotnika Kornelija dne 2. februarja. To je oni mož, ki ga je sv. apostol Peter kot prvega pogana z njegovo družino vred sprejel v sv. Cerkev. O tem nam lepo pripoveduje sv. pismo v dejanju apostolov (10. pogl.). V Cezareji, palestinskem mestu ob morju, kjer so imeli svoj sedež namestniki rimskega cesarja, je bival neki stotnik po imenu Kornelij. Bil je pobožen in bogaboječ mož. Molil je, dajal ubogajme in izkušal spoznati pravega Boga. Nekega dne se mu prikaže angel in mu naroči, naj pošlje v mesto Jope po Simona Petra, ki mu bo povedal, kaj mu je storiti. Poslanci so prišli Petra iskat, ko je imel ta na strehi hiše, kjer je stanoval, čudovito prikazen, v kateri mu je Bog pojasnil, da naj tudi pogane sprejema v Kristusovo Cerkev. Peter gre s poslanci v Cezarejo in pridiguje v Kornelijevo hišo. Kar pride Sv. Duh nad zbrano množico in takoj nato jih sv. Peter krsti. Staro izročilo pripoveduje, da je bil kasneje Kornelij prvi škof v Cezareji.

Ali že imaš?

Kaj pa?

Molitvene bukvice: »Krščanski vojak«.

Ali si jih že videl? Ali morda tudi v roke dobil?

Te naj bi pač imel in pridno rabil **vsak slovenski vojak**!

Če jih še nimaš in jih ne dobiš od kod drugod, jih lahko sam dobiš za borih 30 vinarčkov, če pišeš eno karto »Katoliški bukvarni v Ljubljani«. Če vas je več skupaj, ki jih še nimate, je najbolje, če si jih naročite skupaj. Ne bo vam v škodo! Storite to!

Kaj mora vsak krščanski vojak vedeti?

Tole:

Kdor umrje v milosti božji, bo zveličan; kdor v božji nemilosti, bo od Boga zavržen.

Kdo pa je v milosti božji? — Ta, kdor nima nobenega smrtnega greha.

Smrtni greh je torej za vsakega krist-

jana največja nesreča; zato se ga je treba na vso moč varovati.

Kako se smrtnega greha znebiš? — Z dobro spovedjo; pa tudi že s samim popolnim kesanjem.

Kdo ima popolno kesanje? — Tisti, ki obžaluje grehe ne zato, ker je ž njimi nebesa zgubil in božjo kazen zaslužil, ampak zato, ker je razžalil Boga, nasvetejšega Gospoda in najboljšega Očeta.

Kdaj lahko obudiš popolno kesanje? — Vedno, kadar in kjer hočeš. Najbolje ga je obuditi vsak dan (navadno zvečer), gotovo ga pa obudi v vsaki smrtni nevarnosti in če si morda po nesreči v kak večji greh padel.

Dan ti je silno lahak pomoček, da rešiš svojo dušo; rabi ga pridno!

Za kratek čas.

Poročnik pošlje slugo v trgovino: »Tu imaš dve kroni. Prinesi za eno salam in za eno sira!« Sluga odhiti, a ravno, ko hoče stopiti v trgovino, se udari z roko po čelu: »O ti tepec! Zdaj sem pa pozabil vprašati gospoda poročnika, za katero krono naj prinesem sira in za katero salam!«

Da ne pozabi! Mati: »Kaj se zopet dereš, Jožek?« — »Mama, včeraj sem padel in sem se udaril.« — »No, zakaj pa danes jokaš?« — »Ko vas pa včeraj ni bilo doma.«

V zadregi. Gospodar: »No, kaj pa Vi, gospod Zeljar?« — »Prosim, gospod Premož, včeraj ste me pisмено povabili na kosilo.« — »Hm, hm! Že res, pa sem mislil, da Vas ni doma.«

Za vsak slučaj. Stotnik (poveljuje): »Levo glej!« — Vsa vrsta obrne glave proti levi, samo Mihec jo okrene na desno. — »Butelj, ne veš, kje je leva?« zarohni nad njim stotnik. — »Ej, gospod stotnik! Kaj pa, če sovražnik od one strani pride?«

Profesor pri vojaki. »No, gospod profesor, kako Vam kaj ugaja vojaški stan?« — »Bo že, bo že! Samo, ko bi te preklicane puške vsak hip ne pozabil!«

Naznanilo.

Ta »Pozdrav iz domovine« Vam želimo poslati še večkrat, če bomo dobili za to zadostne podpore. Pošiljali ga Vam bomo zastonj. Radi pa sprejemamo zanj prostovoljne darove.

Če hoče kdo poslati kak prispevek ali če želi za »Pozdrav« sam kaj napisati, bodisi vojak ali civilist, naj pošlje to na naslov: »Pozdrav iz domovine«, Katoliška Tiskarna, Ljubljana.

Še enkrat vsi najlepše pozdravljeni!